

formene for usaklighet: personargumentasjon og stråmannsargumentasjon.

1.3 Saklighet og debattnormer

Skal den offentlige debatten fungere i tråd med Mills ideal om å fremme kunnskap, må den følge visse spilleregler, såkalte *debattnormer*. Debattnormer forteller oss hvordan vi bør oppføre oss dersom vi skal fremme kunnskap i samarbeid med andre.

I argumentasjonsteori finnes det mange teorier om hvilke normer som best beskriver hvordan vi bør oppføre oss i en debatt. I denne seksjonen skal vi fokusere på noen generelle normer som det er stor grad av enighet om:

Debattnorm 1: Vær forberedt på å *gi grunner* for oppfatningene dine.

Debattnorm 2: Forsøk å bidra med *riktig* informasjon.

Debattnorm 3: Forsøk å bidra med *relevant* informasjon.

I en velfungerende debatt forsøker deltakerne å gi grunner for oppfatningene sine, de svarer på vesentlige innvendinger, og de etterstreber å sikre at bidragene deres både er riktige og relevante. Normene vi har valgt ut, tar utgangspunkt i at målet med offentlig debatt er kunnskap. For å finne ut om oppfatningene du har er riktige, må du undersøke om grunnene til å tro på dem er gode eller dårlige. Det leder til den første normen, som sier at du må være forberedt på å gi grunner. Hvis du tviholder på standpunktet ditt samtidig som du nekter å forklare *hvorfor* du tror som du gjør, så stopper debatten opp.

Skal du følge de to andre normene, må du gjøre et *genuint forsøk* på å bidra med riktig og relevant informasjon. Legg merke til at dette ikke er det samme som å bare påstå ting du tror stemmer, selv ikke om det du sier, tilfeldigvis også er sant. Det er fullt mulig å si ting som er sanne uten at du har tatt deg bryet om å sjekke om du egentlig har rett. Når du etterstreber å bidra med riktig og relevant informasjon, tar du deg tid til å vurdere evidens for argumentene dine. Du må forsøke å være upartisk i vurderingen, være åpen for at du kan ha tatt feil, og du bør trekke tilbake påstander som viser seg å ikke stemme.

Ifølge filosofen Harry Frankfurt (2005) er en av de største utfordringene for offentlig debatt at folk ofte farer med *bullshit*. Med det mener han at mange som deltar i den offentlige debatten, ikke bryr seg om hvorvidt det de sier, er riktig eller relevant. Vi er alle kjent med at deltakere i en debatt kan lyve, som vil si at de bevisst sier noe de ikke tror er riktig. Men du kan også bryte med debattnormene fordi du er likegyldig til om det du sier, stemmer. Bullshit er, ifølge Frankfurt, et utbredt fenomen, og det utgjør en enda større trussel for offentlig debatt som et kunnskapssøkende samarbeid enn løgn. Når du lyver, så utnytter du det faktum at publikum forventer at du forsøker å si noe riktig. Når du farer med bullshit, derimot, så *undergraver* du normene. Hvis vi blir vant til at debattdeltakere nærmest sier hva som helst som vil tjene deres sak – om det er å selge et produkt eller vinne velgere – så mister debattnormene status som felles regler.

1.4 Brudd på debattnormene